

บทที่ 2

ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียนในปัจจุบัน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติ และผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น เกิดขึ้นที่โรงเรียน โรงเรียนจะสนองความต้องการในด้านการอบรมศึกษาของสังคม ชุมชน หรือประชาชน ทำหน้าที่เน้นหนักด้านการพัฒนาเยาวชนและใช้เป็นสถานที่ให้บริการด้านการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน อันนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาด้านต่างๆ ของสังคมได้มากน้อยเพียงใด จะดำเนินไปด้วยดีหรือบรรลุผลมากขึ้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือสถาบันต่างๆ การประชาสัมพันธ์โรงเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจหรือร่วมกิจกรรมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการศึกษา การกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุผลตามหลักสูตรหรือวัตถุประสงค์ของสังคมเป็นสำคัญ แต่การประชาสัมพันธ์จะได้ผลดี โรงเรียนจะต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับข่าวสาร

เค้าโครงเรื่อง

- 2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียนในปัจจุบัน
- 2.2 ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ
- 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน
- 2.4 ความสัมพันธ์ของบุคคล
 - 2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน
 - 2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายนอกโรงเรียน
 - 1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนและศิษย์เก่า
 - 2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.5 ความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล

2.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมผู้ปกครองและครู

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการการศึกษา

2.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมต่างๆ ในชุมชน
หรือกลุ่มอิทธิพล

2.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมทางวิชาชีพครู

สาระสำคัญ

1. ลักษณะของโรงเรียนในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ชุมชนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนต้องมีหลักสูตรหลากหลาย ชีตหยุ่น เสนอทางเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเอง เทคโนโลยีสารสนเทศได้แก่คอมพิวเตอร์ on-line เครือข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ต แฟกซ์ อุปกรณ์การใช้ CD-Rom ซาวนด์แบ็บ โทรศัพท์ โทรศัพท์ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ช่วย

2. ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติมีมากมายแต่ที่สำคัญๆ นั้นมี 6 สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันนันทนาการ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมากเพราะในอนาคตทั้งบ้านและโรงเรียนจะเป็นแหล่งข้อมูลหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลาโรงเรียนจะเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้

4. ความสัมพันธ์ของโรงเรียนทั้งกับบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอก โรงเรียนมีความเป็นเอกภาพ (unity) และมีภาพพจน์ (image) ที่ดีต่อโรงเรียนตลอดเวลา

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. รู้ถึงความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ในลักษณะสถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันนันทนาการ หรือการพักผ่อน หย่อนใจ

2. เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

3. เข้าใจความสัมพันธ์ของบุคคล ทั้งบุคคลภายในโรงเรียนและบุคคลภายนอกโรงเรียน

4. เข้าใจความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล ได้แก่ สมาคมผู้ปกครอง และครู คณะกรรมการการศึกษา สมาคมต่างๆ ตลอดจน สมาคมวิชาชีพครู

ความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน และความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับบุคคลภายนอกโรงเรียน

2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียนในปัจจุบัน

การศึกษาไทยในอนาคตจะเป็นการศึกษาที่ใช้ชุมชนมีฐานแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนจะกลายเป็นแหล่งเสริมหรือเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่ขาด ระบบโรงเรียนจะต้องปรับปรุงใหม่โดยให้อิสระในการศึกษาหาความรู้แก่นักเรียน แหล่งความรู้ของพวกเขาอาจจะเป็นที่บ้านซึ่งอาจมีสื่อวีดิทัศน์ โทรทัศน์ วิทยุ พร้อมทั้งจะเปิดหาความรู้ด้านต่างๆ ได้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ยิ่งทวีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีส่วนผลักดันให้คน เกิดความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา ดังนั้นโรงเรียนในปัจจุบันและผู้บริหาร โรงเรียนจะอยู่เฉยไม่นำพาต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งเทคโนโลยีไม่ได้อีกแล้ว บุคลากรในโรงเรียนทุกคนควรหันมา วิเคราะห์การเรียนการสอน และหาทางเร่งรัดพัฒนาวิธีการสอนระบบต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสังคมข่าวสารข้อมูลที่ไร้พรมแดน

หลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องพัฒนาใหม่ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง หลักสูตรจะต้องมีหลากหลาย ยืดหยุ่นเสนอทางเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียน ตามความสนใจและความสามารถของตนเอง โดยลักษณะนี้การบริหารและการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนในอนาคต ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้จัดทำหลักสูตรขึ้นใช้ในโรงเรียนของตนเองเพื่อว่าจะสามารถพัฒนาคน ให้มีความรู้และทักษะตามความต้องการของชุมชน และสร้างคนให้มีคุณลักษณะตามที่ชุมชนพึงประสงค์

ในเมื่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น รัฐควรให้การสนับสนุนสถานศึกษาต่างๆ ด้านงบประมาณ จัดซื้อสื่อต่างๆ สำหรับเป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเช่น คอมพิวเตอร์ on-line เครือข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ต แฟกซ์ โทรศัพท์ โทรทัศน์ ซาวนด์แบ็ค อุปกรณ์การใช้ CD-Rom เป็นต้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ อนาคตบทบาทครูจะลดลง ครูจะกลายเป็นผู้ช่วย หรือ ที่ปรึกษาของนักเรียนมากกว่าเป็นผู้สอน อย่างไรก็ตามก็ควรจำ เป็นต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี เพื่อเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติการค้นคว้าข้อมูล

แต่การเริ่มนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในโรงเรียนอาจทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะงบประมาณจำกัด หรือบุคลากรไม่มีความพร้อม ดังนั้นอาจจะดำเนินการในสถานศึกษาที่มีความพร้อมเป็นผู้นำกลุ่ม และให้บริการกลุ่มได้ (cluster school) โดยวิธีนี้อาจเป็นการช่วยลดช่องว่าง ความไม่เสมอภาคในการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนใหญ่ และโรงเรียนเล็ก หรือในพื้นที่ชุมชนเมืองและในชุมชนห่างไกล ในเมื่อนักเรียนสามารถเรียนรู้ และรับรู้ข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน ในเรื่องเดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น การจัดการศึกษาทางไกลไทยคม ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งได้พยายามสร้างโอกาสความเสมอภาคทางการเรียน ให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลโดย จัดรายการพบครูดัง ครูเด่น ในหมวดวิชาต่างๆ ซึ่งผู้เรียนในชนบทอาจหาครูเด่นๆ สอนไม่ได้และรายการเทเลคอนเฟอเรนซ์ (tele-conference) ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นการส่งผ่านความรู้สู่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ห่างไกล ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ในเวลาอันรวดเร็ว

นอกจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ชุมชนไทยยังต้องการให้โรงเรียนช่วยพัฒนาบุคลากร ให้มีการปรับปรุงตนในด้านต่อไปนี้

1. สุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
2. มาตรฐานการครองชีพของครอบครัว
3. การรู้หนังสือและการศึกษาหาความรู้
4. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อการพักผ่อนที่ถูกต้องและเพิ่มพูนรายได้
5. การยกระดับสนิยมเข้าถึงศิลป รู้จักตัดสินใจว่าสิ่งใดดี สิ่งใดถูกและงดงาม รู้จักใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนให้คุ้มค่า
6. การฝึกฝนความสามารถ และประสิทธิภาพในการใช้เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ระเบียบประเพณีของชาติ และรักษาลักษณะคุณสมบัติประจำชาติไว้ให้คงอยู่ตลอดไป
8. ความเข้าใจและการปฏิบัติอันถูกต้อง ในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของสังคมประชาธิปไตย

9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หน้าที่ของโรงเรียนสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ทางค่านวิชาการ (academic knowledge) ซึ่งจะเป็นความรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมสติปัญญาของนักเรียนให้เป็นคนรู้จักหาเหตุผล รู้จักสรุป (generalization) เพื่อสร้างความเฉลียวฉลาดในสติปัญญาของตนได้แก่ การให้เรียนรู้ในวิชาต่างๆ
2. ความรู้ทั่วไปในอันที่จะช่วยเสริมสร้างให้เป็นพลเมืองดี (moral knowledge) ได้แก่ การให้การศึกษาอบรมในด้านจริยศึกษา ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของสังคม การปฏิบัติงานต่อกันในสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก
3. ความรู้ในทางอาชีพ (vocational knowledge) เพื่อเป็นการฝึกฝนให้เกิดทักษะ และนำมาใช้เกิดประโยชน์ได้ เพื่อจะยึดถือเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต

การให้การศึกษาของโรงเรียนที่เป็นมาแต่ก่อนๆ นั้น เรามุ่งหนักไปในทางด้านวิชาการมากกว่าในด้านอื่นๆ ทำให้เกิดปัญหาอยู่ในขณะนี้มากมาย อาทิ เรื่องคนไม่มีอาชีพทำหรือเลื่องงานมากเกินไป ทั้งนี้เป็นสืบเนื่องมาจากความรู้สึกลึกซึ้งของสังคม โดยเราก็คงไปเสียว่า การเรียนรู้ในทางวิชาการให้มากๆ นั้น เป็นลักษณะของคนดีมีตระกูล จะได้เป็นขุนนางใหญ่โตต่อไปในภายหน้า สำหรับในเรื่องอาชีพก็เช่นเดียวกัน การเป็นข้าราชการนั้นเป็นบุคคลที่มีเกียรติยศสูงกว่าการเป็นพ่อค้าหลายสิบเท่า ต่อมาในสมัยปัจจุบันนี้ สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของจำนวนประชากรได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลให้ความต้องการทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นมากด้วย เป็นเงาตามตัว ซึ่งไม่สอดคล้องกันกับทางด้านการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนและประชาชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ พร้อมๆ กันด้วย ดังจะเห็นได้ว่า ขณะนี้ก็ยังควรยึดมั่นในคติเดิมที่ว่า สิบพ่อค้าไม่เท่ากับหนึ่งพระยาเลี้อย ทั้งๆ ที่ความเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจได้หมุนไปไกลกว่านั้นมากมาย เท่าที่กล่าวมานี้เป็นเพียงอุทาหรณ์ที่ยกมาแสดงเพื่อชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมในแต่ละยุค แต่ละสมัย เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่เป็นอันมาก สถานศึกษาหรือโรงเรียน เป็นสถานที่ทรงอิทธิพลในอันที่จะช่วยรักษา

สิ่งที่สังคมในสังคมให้คงอยู่ และในเวลาเดียวกันก็ต้องช่วยพัฒนาสังคมให้พัฒนาทันกับ
สิ่งต่างๆ ของสังคมที่กำลังหมุนไปอย่างไม่หยุดยั้งด้วย

โรงเรียนย่อมถือว่า เป็นศูนย์กลางของสังคม (social center) ทำหน้าที่รักษานบ
ธรรมเนียมประเพณีไว้คงอยู่ยั่งยืนสืบต่อไป นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ปลูกฝังและสร้างเสริม
พฤติกรรมอันพึงปรารถนาของสังคมให้เกิดมีขึ้นในตัวคน ในสังคมหนึ่งย่อมเป็นที่รวมกลุ่ม
คนที่อยู่อาศัยในบริเวณเดียวกัน และก็เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องมีการปฏิบัติต่อกัน
(interaction) ไม่มีใครเลยที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างสันโดษ และไม่มีการพูดจาแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกันได้เลย เมื่อคนตั้งแต่สองคนมาอยู่ร่วมกัน มีการสนทนากัน พฤติ
กรรมก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปตามที่ส่วนรวมเห็นว่าเป็นของดี เรียกว่าการกำหนดค่านิยมทาง
สังคม (social value) ค่านิยมทางสังคมดังกล่าวนี้ มีในรูปต่างๆ กันมากมาย เช่น ระเบียบ
ประเพณี กฎข้อบังคับ ธรรมเนียม คำพังเพย สุภาษิตสอนหญิง ฯลฯ

โรงเรียนมีหน้าที่ให้การอบรมแก่นักเรียน การให้การศึกษาหมายถึงการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม และบุคลิกภาพ (to change behavior and personality) ให้เป็นไปในทางที่พึง
ปรารถนาของสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่วามานี้ เป็นสิ่งที่กระทำ
ได้ยาก และมีอิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องคือ พันธุกรรม (heredity) และสิ่ง
แวดล้อม (environment) พันธุกรรมเป็นสิ่งที่ได้รับมาโดยตรงจากบิดามารดาซึ่งถ่ายทอดมา
ทางยีน (gene) ของบิดามารดาที่ผสมกันจนเกิดเป็นองคัพยพ (organism) สำหรับปัจจัยอีก
ประการหนึ่งคือ สิ่งแวดล้อมนั้น หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นมาเป็นสังคมนั่นเอง
ได้แก่คน สถานการณ์ทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม องค์การต่างๆ ทางสังคม ครอบครัว
ลักษณะของชุมชน ประชากร ค่านิยม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
ใหม่ๆ ฯลฯ เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่มีอยู่รอบๆ ตัวของเรานั้น เมื่อมาปะทะเข้ากับตัว
เราก็ย่อมจะมีอิทธิพลอยู่เหนือความรู้สึก อยู่เหนือความนึกคิดของเราได้ ฉะนั้น การที่จะจัด
การศึกษาในโรงเรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสอดคล้องกับลักษณะของสังคมที่อยู่ล้อม
รอบตัวเรา

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. ทดลองใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาข้อมูลเช่น คอมพิวเตอร์ on-line เครื่องข่ายข้อมูลอินเทอร์เน็ต แฟลช อุปกรณ์การใช้ CD-Rom ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถานบริการคอมพิวเตอร์ของเอกชน ส่วน ชวรงค์เถิบ นักศึกษาได้ฝึกใช้จากห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำหรับโทรศัพท์ และ โทรศัพท์ นักศึกษาได้ใช้แล้วในชีวิตประจำวัน

2.2 ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ

มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความสามารถและความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีสัญชาตญาณ อยู่กันเป็นหมู่เป็นคณะเพื่อการอยู่รอด นั่นคือความต้องการสังคมอันเป็นความต้องการขั้นมูลฐาน ความต้องการดังกล่าวอาจมีรูปเป็นสถาบันสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการหรือการรวมกลุ่มที่มีการจัดระเบียบ เช่น มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบัน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันมีระบบ เช่นการกำหนดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนต้องทำอะไรบ้างมีเสถียรภาพหรือความมั่นคง คือมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงยากและไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะสถาบันสังคมนั้นมีมากมาย แต่ที่สำคัญๆ นั้นมี 6 สถาบันคือ

2.2.1 สถาบันครอบครัวและการสมรส

ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดครอบครัวจะต้องประกอบไปด้วยชายหญิงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่มีความสัมพันธ์ด้วยการเป็นสามีภรรยา โดยมีบุตรหรือไม่มีบุตรก็ได้ หากมีบุตรชีวิตของบุตรจะต้องขึ้นอยู่กับพ่อแม่ชั่วระยะเวลาหนึ่งส่วนมากแม่จะทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตร พ่อมีหน้าที่คุ้มครองป้องกันภยันตรายสร้างที่พักอาศัยและออกไปหาอาหาร หน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของครอบครัวแบบเก่า แต่ครอบครัวสมัยใหม่ต้องการความสุขและการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมจึงเป็นครอบครัวที่มี

แนวโน้มไปสู่ความสัมพันธ์แบบเป็นมิตรมากกว่าเผด็จการ เพราะเน้นความสำคัญในด้านความรัก ความเข้าใจ และการตกลงใจร่วมกัน ซึ่งแม้จะยากต่อการปฏิบัติ แต่ชนส่วนใหญ่ก็นิยมกัน

2.2.2 สถาบันการปกครอง

เป็นหน่วยของการควบคุมทางสังคม กฎข้อบังคับเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตมนุษย์ในสังคม การติดต่อสัมพันธ์กัน ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับแล้ว การติดต่อนั้นก็ยากที่จะเป็นไปโดยราบรื่น ฉะนั้นทุกสังคมจึงต้องมีรูปแบบของการปกครองในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ระดับง่ายๆ จนถึงระดับที่เป็นรัฐบาล สถาบันการปกครองเป็นสถาบันที่จำเป็นเพราะสังคมมนุษย์จะต้องมีการต่อสู้ ชัดแย้งเอาเปรียบ ฯลฯ และมีแนวโน้มที่จะละเมิดบรรทัดฐานของสังคมต้องเผชิญปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการไม่เข้าใจกัน การทะเลาะวิวาทกัน อาชญากรรม ฯลฯ เป็นต้น ฉะนั้นจึงต้องมีสถาบันการปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ช่วยนำทางช่วยประสานงานและการดำรงชีวิตของมนุษย์ให้ดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุข ช่วยวางแผนและกำหนดนโยบายของส่วนรวม ให้หลักประกันคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลเพื่อความมั่นคงของชีวิตของบุคคลและการดำรงอยู่ของสังคม

2.2.3 สถาบันทางศาสนา

ศาสนาหมายถึง คำสั่งของศาสดาผู้ประกาศและตั้งศาสนาขึ้นเพื่อแนะแนวทางแก่ผู้ที่ปรารถนาสุขพึงปฏิบัติตามที่สั่งไว้ สถาบันศาสนาจะมีมากและแตกต่างกันไปตามสังคมมนุษย์ แต่สถาบันศาสนานั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในส่วนที่เกี่ยวกับความเชื่อและศรัทธาในคำสอน ความรู้สึกทางอารมณ์ ซึ่งผูกพันเกี่ยวข้องกับความเชื่อนั้นๆ รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกหรือความเชื่อนั้น เช่น พฤติกรรมของการสวด อ้อนวอน การทำบุญ การเข้าวัดหรือพิธีกรรมต่างๆ

2.2.4 สถาบันการศึกษา

การศึกษาเป็นกิจกรรมพื้นฐานของมนุษย์ในสังคม สังคมจะดำรงอยู่ได้เมื่อมีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ไปสู่คนรุ่นใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาและยังให้เกิดความเจริญทางพุทธิปัญญา จิตใจ สังคมและพลานามัย การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ

มนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น จึงจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคม การศึกษาในปัจจุบันจึงเป็นการเตรียมเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีประสิทธิภาพ โรงเรียนในปัจจุบัน จึงทำหน้าที่แทนครอบครัวทั้งนี้ เป็นไปตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2.5 สถาบันเศรษฐกิจ

ความต้องการทางเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ สถาบันทางเศรษฐกิจเป็นสถาบันที่เก่าแก่ ในสังคมล้าหลังมีการแบ่งงานกันทำ เพราะทุกคนรอบครัวผลิตเกือบทุกอย่างที่จำเป็นแก่ชีวิต ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ในปัจจุบัน สถาบันเศรษฐกิจมีหน้าที่บำบัดความต้องการทางเศรษฐกิจ เช่น มีการผลิต การแบ่งปันวัตถุ หรือบริการมนุษย์ ต้องการช่วยเหลือในการบริโภคให้เป็นไปอย่างพอเพียงและทั่วโลกรให้มากที่สุด ฯลฯ

2.2.6 สถาบันนันทนาการหรือการพักผ่อนหย่อนใจ

มนุษย์ไม่อาจจะมีชีวิตอยู่ได้ โดยการทำงานที่ไม่มีการพักผ่อน ไม่ว่าจะเป็นสังคมในสมัยใดก็ตาม มนุษย์ก็เหมือนสัตว์อื่นๆ ที่จะต้องมีการเล่น ซึ่งเป็นความต้องการที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด การพักผ่อนหย่อนใจในสังคมดั้งเดิมมีส่วนเกี่ยวกับศาสนา ถ้าหากมีการฉลองทางศาสนาเมื่อใด การพักผ่อนจะออกมาในรูปของการร้องรำทำเพลงและการกินเลี้ยง ในปัจจุบันการพักผ่อนได้เปลี่ยนมาในรูปของการเที่ยวไปในที่ต่างๆ ดูภาพยนตร์ เดินรำ เล่น กีฬานานิตต่างๆ ฯลฯ

สถาบันสังคมดังกล่าวข้างต้นทั้ง 6 สถาบันนั้นจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ความเจริญของสถาบันสังคมมีมากขึ้นเท่าใด ความยุ่งยากสลับซับซ้อน ความขัดแย้งและความไม่เข้าใจในกิจการต่างๆ ของสถาบันสังคมก็มีเพิ่มขึ้นทุกที ในฐานะที่มนุษย์เป็นสมาชิกของสังคมต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเหล่านั้น แต่ความสามารถของมนุษย์มีขีดจำกัดเท่าที่มนุษย์จะสามารถรู้เห็นและเข้าใจได้นั้นเป็นเพียงส่วนน้อย เพราะการดำเนินชีวิตส่วนตัวประจำวันของแต่ละคนมีมากอยู่แล้ว เรื่องของการบ้านการเมืองและเรื่องอื่นๆ ที่ไกลตัวจึงมีความสนใจไม่มากนัก ฉะนั้นปัญหาที่น่าสนใจสำหรับนักบริหารหรือนักปกครองก็คือ เราจะสามารถสร้างสะพานเชื่อมโยงความห่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางด้านต่างๆ ได้อย่างไร ถ้าหากเราสามารถประสานช่องว่างของความไม่เข้าใจและความขัด

แย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้ โดยทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบันสังคมกับประชาชนมีความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้าใจกัน การบริหารงานใด ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วยดี การมีสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชน นับเป็นรากฐานอันสำคัญอันหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเราเรียกหน้าที่นี้ว่า “การประชาสัมพันธ์”

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. สังเกต ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติจากชีวิตประจำวัน ที่สังเกตได้จากชีวิตจริง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของมนุษย์มีมากมาย แต่ที่สำคัญนั้นมี 8 สถาบันคือ สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันนันทนาการจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันตลอดเวลา

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

ในกระบวนการพัฒนามนุษย์นั้น สังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดคุณลักษณะ ค่านิยมทัศนคติและความเชื่อในสังคมจะหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์โดยมนุษย์จะรับและถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ จากสังคมมาจากหน่วยแรกของสังคม คือครอบครัว ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นหน่วยงานของสังคม หรือองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างและพัฒนาประชากรสังคม

ด้วยครอบครัวมีความสำคัญต่อบุคคลดังกล่าว การสร้างและพัฒนาครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะความล้มเหลวของครอบครัว คือความล้มเหลวเบื้องต้นของประเทศชาติ ในภาวะปัจจุบัน สังคมที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วจากสังคมเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเหล่านี้ล้วนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสังคม

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สังคมพยายามถ่ายทอดความรู้ ทักษคติแบบอย่าง ของความประพฤติ มรดกทางประเพณี และวัฒนธรรมทางสังคมแก่ผู้เยาว์ โดยมีสถาบันรับ ผิดชอบแทนครอบครัว ได้แก่โรงเรียน ซึ่งอาจมีระดับต่างกันบ้าง ตามความเจริญของชุมชน โรงเรียนแต่ละโรงเรียนในชุมชน นอกจากจะมีบทบาทและหน้าที่ของตนเองแล้วต้องมีการ ติดต่อกับประสานงานกัน เพื่อให้บทบาทและหน้าที่ที่ติดังกล่าวบรรลุผลสมความมุ่งหมายของ การจัดการศึกษาด้วย

โรงเรียนจะต้องนำความต้องการของชุมชนมาเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ในการจัด หลักสูตร เพื่อพัฒนาชุมชนไปตามความต้องการของชุมชน แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนเพียง สถาบันหนึ่งที่จะเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชนช่วยแก้ไขปัญหามายอย่างของชุมชน ช่วย ส่งเสริมชุมชนให้พัฒนาได้เร็วขึ้น โดยการให้ความรู้ประสบการณ์และบริการแก่ชุมชน สิ่งทีกล่าวมาทั้งหมดนี้จะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนได้อย่างเต็มที่ความ ร่วมมือของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนจะทำให้ดังนี้

1. ช่วยในด้านการปรับปรุงอาคารสถานที่ของโรงเรียน
2. ช่วยในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียน
3. ช่วยจัดหาที่ดินสำหรับปลูกสร้างโรงเรียน ขยายบริเวณโรงเรียนหรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
4. ช่วยกวาดค้น ดูแลความประพฤติของนักเรียน และเอาใจใส่เรื่องการมาเรียนหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
5. ช่วยอุปถัมภ์โรงเรียนในแง่ของการติดต่อขอความช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงโรงเรียนให้ดีขึ้น
6. มีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน
7. มีส่วนในการส่งเสริมด้านวิชาความรู้ของนักเรียน เช่น เป็นวิทยากร
8. ร่วมมือในการดูแลรักษาอาคารเรียน สถานที่และทรัพย์สินของโรงเรียน
9. ช่วยพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนตามโครงการของโรงเรียนและชุมชน
10. เห็นความสำคัญของโรงเรียนและพยายามส่งเสริมให้โรงเรียนก้าวหน้า

ยิ่งขึ้น

ในขณะที่เดียวกันกับโรงเรียนได้รับความร่วมมืออย่างดีจากชุมชน โรงเรียนก็ควรที่จะให้ความร่วมมือแก่ชุมชนอย่างเต็มที่เช่นกัน ซึ่งอาจจะทำได้ดังต่อไปนี้

1. ให้การศึกษาแก่นักเรียนและประชาชน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งในและนอก หลักสูตร
2. บริการทางด้านอาคารสถานที่โดยให้ใช้สถานที่เพื่อการจัดงานบางอย่าง เช่นงานแต่งงาน บวชพระ งานเลี้ยง ฯลฯ
3. บริการให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้บางอย่าง เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องขยายเสียง ฯลฯ
4. บริการในด้านจัดอาหาร จัดดอกไม้ จัดสถานที่ ฯลฯ ในโอกาสสำคัญต่างๆ
5. บริการในด้านจัดรายการแสดง เช่น คอนเสิร์ต ละคร ฟ้อนรำในบางโอกาส
6. จัดส่งนักเรียนไปบริการ และให้ความช่วยเหลือในกิจการบางอย่าง
7. ตัวครูเองก็เข้าร่วมเป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ต่างๆ ในงานที่ชุมชนร่วมกันจัดขึ้น
8. เข้าร่วมกิจกรรมทุกชนิดที่ชุมชนร่วมกันจัดทำขึ้น

เท่าที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และอิทธิพลของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนี้ทั้งของโรงเรียนและของชุมชนจะต้องดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

3.1 ตั้งโครงการครูพิเศษโดยสำรวจ ผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ เช่น งานการเกษตร งานศิลปะ ฯลฯ เพื่อเชิญท่านมาเป็น “ครู”

3.2 ตั้งโครงการเครือข่ายการร่วมมือ เช่น โรงเรียน ร่วมมือกับ ชุมชน โรงเรียน ร่วมมือกับ วัด โรงเรียน ร่วมมือกับ บริษัทห้างร้าน เพื่อสะท้อนสภาพแห่งการประสานสัมพันธ์และสมานฉันท์ สร้างสรรค์ปัญหาในสังคมไทย

3.3 ตั้งโครงการเพิ่มแหล่งความรู้โดยสำรวจชุมชนว่ามีแหล่งความรู้อะไรบ้าง เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดที่วัด ห้องสมุดชุมชน (Usis) ห้องสมุดเคลื่อนที่ และแผงขายหนังสือ พยายามให้ชุมชนมีที่สำหรับอ่านหนังสือจำนวนมาก ๆ และสะดวกแก่การอ่าน เพื่อช่วยให้นักศึกษารักการอ่าน

3.4 ตั้งโครงการครูยุคโลกาภิวัตน์ จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

3.4.1 ต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4.2 ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ

3.4.3 ต้องติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนต่างๆ

3.4.4 ต้องเป็นนักจิตวิทยา การเรียนรู้

2.4 ความสัมพันธ์ของบุคคล

ความสัมพันธ์ของบุคคล เป็นความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน คำว่าโรงเรียนในที่นี้ หมายถึง บุคลากรภายในโรงเรียน อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธุรการและภารโรง จึงขอแบ่งความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับบุคคลต่างๆ ดังนี้

2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน

2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายนอกโรงเรียน

2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน

โรงเรียน หมายถึง บุคลากรภายในโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าระดับชั้นเรียน หัวหน้าศูนย์บริการต่างๆ เช่น ศูนย์ห้องสมุด ศูนย์คสคตศึกษา คณาจารย์ นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธุรการ ภารโรง

ชีวิตประจำวันบุคลากรภายในโรงเรียนจะต้องพบและเกี่ยวข้องกับบุคคล ต่างๆ ทั้งด้วยเรื่องหน้าที่ของทางราชการและส่วนตัว ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการสร้างประชาคมติของบุคคลภายนอกที่มีต่อโรงเรียนไปในทางที่ดีหรือเลว ขึ้นอยู่กับการกระทำของบุคลากรแต่ละคนภายในโรงเรียน ดังนั้นจึงควรทำอย่างไร ที่จะให้เขาเหล่านั้นเป็นตัวแทนที่จะอธิบาย นโยบายการทำงานถ่ายทอดเรื่องราวแต่สิ่งที่ดีๆ ของโรงเรียนสู่บุคคลภายนอกมีประโยชน์ต่อการสร้างความเป็นหนึ่งเดียว (unity) ของบุคลากรภายในโรงเรียนและการสร้างภาพพจน์ (image) ที่ดีของบุคลากรภายนอกโรงเรียนอีกด้วย ผู้บริหารจึงควรจะต้องสร้างและกระทำ (นพพณย์ 2530,5) ในสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างความรู้สึกให้เป็นเหมือนเพื่อนร่วมงาน
2. สร้างให้เกิดความจงรักภักดี ความสามัคคีกลมเกลียว
3. การแบ่งงานการสอน และการปฏิบัติพิเศษอื่นๆ ให้ยุติธรรมและเสมอภาค
4. ป้องกันการแบ่งแยก และแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยขึ้นในโรงเรียน
5. วางขอบเขตและหน้าที่การงานให้ชัดเจนว่าใครมีหน้าที่อะไร
6. ให้เกียรติและยอมรับนับถือเห็นความสำคัญของงานซึ่งกันและกัน

ไม่ถูกเหยียดหยาม

7. ช่วยขจัด ปิดเป่าปัญหาทางค่านิยมธุรกิจและความเคียดแค้นอื่นๆ

ถ้าปฏิบัติได้

8. ระวังการปฏิบัติที่ผิดจรรยาบรรณ เช่น นินทาว่าร้ายกันในหมู่

บุคลากร

9. จัดระบบการสื่อสารที่ดีให้ได้ทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
อย่างทั่วถึง

10. จัดงานให้มีการพบปะสังสรรค์กันเป็นครั้งคราวตามโอกาสที่
เหมาะสม

11. จัดระบบการทำงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลภายนอกให้ง่ายต่อการ
เข้าใจ เจ้าหน้าที่ ยามหน้าประตูก็สามารถชี้แจงผู้มาติดต่อได้

12. เลือกเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนจากคณาจารย์ที่มีความรู้
เต็มใจ และตั้งใจจะทำงานนี้ และเป็นที่ยอมรับของคณาจารย์ส่วนใหญ่ในโรงเรียน

2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายนอกโรงเรียน

บุคคลภายนอกในที่นี้ หมายถึง บุคคลภายนอกโรงเรียนแต่ละคนทั้งที่มีและไม่
มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ได้แก่ ฝ่ายปกครอง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ฝ่ายการศึกษา เช่น ศึกษาธิการ
จังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาพิเศษ สถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง วัดที่เป็นที่ตั้งของโรง
เรียน ส่วนบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแทนบริษัท
ห้างร้าน บุรุษไปรษณีย์ คนส่งนม คนขายอาหารในโรงเรียน คนขนขยะ ฯลฯ ซึ่งจะมีราย
ละเอียดของหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องปฏิบัติต่อคณะกรรมการการศึกษาเหล่านั้นในความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการการศึกษา (หัวข้อ 2.5.2) ของความสัมพันธ์ของ
กลุ่มบุคคล (หัวข้อ 2.5)

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคลากรภายในโรงเรียนที่ควรจะศึกษา
ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนและศิษย์เก่า
2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนและศิษย์เก่า

นักเรียน ศิษย์เก่า และสมาคมศิษย์เก่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทราบถึงเหตุการณ์ทั้งด้านดีและด้านเสียของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับความสนับสนุนจากศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนปฏิบัติต่อนักเรียนและศิษย์เก่าที่จบไปแล้ว ชุมชนจะพิจารณาโรงเรียนว่าดีหรือไม่ก็โดยฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียนขณะที่กำลังเรียนและที่จบไปแล้ว เรื่องที่เด็กจะพูดก็มีเรื่องเกี่ยวกับตัวครู การให้การบ้านของครู การปฏิบัติตนของครูในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ประสิทธิภาพของนักเรียนที่ได้รู้จักครูใหญ่กับพนักงานในสำนักงาน โรงเรียน ห้องอาหาร คณงานการโรงและคนขับรถ ฯลฯ และสิ่งเหล่านี้ก็จะประทับใจและฝังอยู่ในความรู้สึกของเด็กเมื่อเขาได้จบไปจากโรงเรียนแล้ว ดังนั้นทางโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสำรวจและแก้ไขสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ให้ดี เพื่อที่จะได้ทำให้เด็กเหล่านี้ เกิดความรักใคร่โรงเรียนและช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียนไปในทางที่ดี

บุคลิกภาพของครู มีอิทธิพลต่อแนวความคิดและความรู้สึกของนักเรียนต่อโรงเรียนเด็กนักเรียนมักจะชอบครูที่มีรูปร่างดี เสียใจเพราะเร็นหูเข้าอกเข้าใจมีความรู้สึกเป็นมิตร ยุติธรรม ไม่ดุหมั่นดูแลเอาใจใส่ในปัญหาความต้องการของเด็ก มีอารมณ์ขันแต่มีไหวพริบจะหน่วงเหนี่ยวเวลาแล้วละเลยหน้าที่การสอน สุภาพต่อเด็ก สามารถควบคุมตนเองได้เมื่อเด็กอยากลองดี เด็กจะให้ความเคารพนับถือและร่วมมือกับครูที่ให้ความช่วยเหลือเขาในด้าน การเรียนที่เขาประสบความสำเร็จ การปฏิบัติตนที่สม่ำเสมอของครูในสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็ก รักโรงเรียนและพูดในสิ่งที่ดีของครูและโรงเรียน ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ

การปฏิบัติและการใช้อำนาจของครูต่อนักเรียน นอกจากบุคลิกภาพของครูที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของเด็กกับครูแล้ว การปฏิบัติและการใช้อำนาจของครูก็อาจเป็น เครื่องสร้างความสัมพันธ์หรือทำลายความสัมพันธ์ของครูกับเด็กได้ (นพพงษ์ 2530, 6) โดยพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

1. ให้การยอมรับนับถือต่อบุคลิกภาพของเด็กทุกคนเหมือนกัน
2. ระมัดระวังในปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางวิชาชีพของครูอย่าให้ขัดกัน

3. ระวังอย่าให้เกิดความลำเอียง
4. ศึกษานักเรียนให้เข้าใจลึกซึ้งก่อนลงโทษทางความประพฤติและวินัย
5. เตรียมการสอนอย่างดี และตรงต่อเวลา
6. ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมและรู้จักวิทยาในการสอน
7. ระมัดระวังในเรื่องประเด็นความขัดแย้งเป็นกรณี
8. ให้การบ้านอย่างเหมาะสม
9. การให้คะแนนอย่างถูกต้องและเหมาะสม
10. จัดการสอบให้ถูกต้อง ตามเวลาและเนื้อหาที่จะสอบ
11. ระมัดระวังเรื่องการให้เด็กตกหรือเด็กได้พิจารณาด้วยความถูกต้องและ

ยุติธรรม

12. ต้องมีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526
13. ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอทุกด้านโดยเฉพาะหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

พร้อมที่จะรับแนวคิดใหม่ๆ มาใช้

14. เชื้อมั่นในคุณค่าของงานและเวลา บริหารเวลาเป็นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

15. บุคลิกภาพดี แต่งตัวดี สะอาดเป็นระเบียบ มีรสนิยมดี ร่าเริง มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน

ระเบียบและกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ปัญหาที่เกิดจากระเบียบและกฎเกณฑ์ของโรงเรียนต่อเด็กเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ของผู้บริหาร ครู และ โรงเรียนต่อชุมชนสลายลงได้ ก่อนที่กฎเกณฑ์ระเบียบจะประกาศใช้ควรที่จะศึกษาจะขัดกับธรรมเนียมประเพณีและความนิยมของชุมชนนั้นหรือไม่ ควรจะมีการหยังเสียงและเมื่อสร้างขึ้นมาแล้วควรจะมีพิพม์เผยแพร่หรือส่งให้ผู้ปกครองได้ทราบ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบก็ควรกระทำอย่างมั่นคงและยุติธรรม เช่น ระเบียบการสอบคัดเลือกเข้าทุกคนก็ควรต้องสอบเสมอภาคกันเป็นต้น ระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ควรแจ้งให้นักเรียนเก่าได้ทราบด้วย เพราะอาจเกิดการเข้าใจผิดนักเรียนเก่าอาจจะไปคุยกับนักเรียนปัจจุบัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดกันได้ โรงเรียนควรปฏิบัติต่อศิษย์เก่า (นพพงษ์ 2530,7) ดังต่อไปนี้

1. ติดตามความก้าวหน้าเคลื่อนไหวของศิษย์เก่าและมอบโล่ศิษย์เก่าดีเด่นให้กับศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

2. เมื่อศิษย์เก่ามาขอความช่วยเหลือทางโรงเรียนควรอำนวยความสะดวก เช่น ขอใบสุทธิ ใบรับรอง

3. ให้โอกาสศิษย์เก่ามาจัดงานพบปะสังสรรค์ที่โรงเรียน

4. เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาสนทนากับครูหรือนักเรียน

5. เมื่อมีงานหรือกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เชิญศิษย์เก่ามาร่วม

6. ตีรูปภาพศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ให้นักเรียนปัจจุบันได้ทราบและยึดถือเป็นแบบอย่าง

7. ครูใหญ่ หรือ ครู หาโอกาสเขียนเขียนศิษย์เก่าบ้างเมื่อมีโอกาส

8. ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา เมื่อได้รับการขอร้องจากศิษย์เก่า

9. สนับสนุนให้จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าขึ้น

10. ชักจูงให้มาหาความรู้เพิ่มเติม ถ้าโรงเรียนเปิดสอนวิชาชีพ

11. ส่งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ทราบเป็นประจำถ้ามีงบประมาณทำได้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น จุดมุ่งหมายก็เพื่อต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนการร่วมกันกำหนดความมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนการร่วมมือพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเพื่อชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะช่วยให้ครู ได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น ได้รู้ถึงทัศนคติความต้องการ และความมุ่งหวังของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรธิดาของตน ในขณะที่ผู้ปกครองก็จะได้ทราบความก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน รวมทั้งทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะช่วยเหลือและแก้ไขปรับปรุงกับทางโรงเรียนด้วย นอกจากนี้ครูและผู้ปกครองได้มีการตกลงกันวางแผนการให้ความรู้แก่บุตรธิดาตามที่ได้วางจุดมุ่งหมายไว้

ถ้าโรงเรียนเห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและสามารถสร้างได้ จะช่วยเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนจะช่วยสร้างความคุ้นเคยต่อโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของเด็กและโรงเรียน รวมทั้งการสร้างความรู้สึกประทับใจเกี่ยวกับการศึกษาตลอดจนความก้าวหน้าของโรงเรียนและบุคลิกภาพของตัวด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่โรงเรียนกับผู้ปกครองมี ความเข้าใจที่ดีต่อกันมีความสัมพันธ์สนิทสนมคุ้นเคยกันดี ย่อมเกื้อกูลให้กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี และผู้ปกครองก็ย่อมจะช่วยเหลือโรงเรียนโดยเป็นสื่อหรือเป็นผู้ให้ข่าวที่ดีของโรงเรียนต่อบุคคลอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ผลมากขึ้น โรงเรียนและผู้ปกครองควรจะให้ความร่วมมือกันดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน เพื่อชมกิจการต่างๆ
2. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเยี่ยมบ้านของคณะครู
3. มีการเสนอรายงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนต่อผู้ปกครอง
4. ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง

8. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงหมายถึงการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การร่วมกันกำหนดความมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนการร่วมมือพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเพื่อชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีความมุ่งหมายดังนี้คือ

1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะสัมพันธภาพจะเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มาร่วมกันปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันเดียวกันตามที่กำหนดไว้ เช่น เชื่อเชิญผู้มีความรู้ความสามารถในชุมชน

มาช่วยเป็นครู ถ่ายทอดประสบการณ์และความสามารถพิเศษ จะเป็นช่องทางหลอมรวมโรงเรียนและชุมชน เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

2. เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสาธารณสมบัติที่ชุมชนเป็นเจ้าของอยู่แล้ว หากแต่มอบหมายให้คณะครูเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งมีครูใหญ่เป็นหัวหน้า

บางชุมชนมีความรู้สึกที่ว่า โรงเรียนเป็นส่วนราชการที่ชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเป็นหน่วยงานที่รัฐจัดขึ้นเพื่อมาเกณฑ์เด็กของเขาไปโรงเรียน บางแห่งมีความรู้สึกต่อต้าน การดำเนินงานของโรงเรียน บางแห่งมีความรู้สึกที่ว่า โรงเรียนคือที่อยู่ของคนอีกชนชั้นหนึ่งที่แตกต่างไปจากสถานภาพของชุมชนสิ่งต่างๆ เหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องขจัดให้หมดสิ้นโดยเร็วที่สุด ให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนแทนที่ความรู้สึกเหล่านั้น และให้รู้สึกที่ว่า บุคลากรในโรงเรียนก็คือประชาชนในชุมชนที่ทำหน้าที่อย่างหนึ่งให้ชุมชนนั้นๆ

3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน กิจการต่างๆ ของโรงเรียนอาจแบ่งเป็นหลายประเภท เช่น การกำหนดความมุ่งหมาย และนโยบายกิจการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน กิจการเกี่ยวกับการพัฒนาอาคารสถานที่ตลอดจนการพัฒนาด้านวิชาการ เช่น หลักสูตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ในอันที่จะพัฒนาบุตรหลานของเขา

4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชนในชุมชนมีวัฒนธรรมประจำอยู่มากมาย ทั้งที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนา วัฒนธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์ความดีของชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นศูนย์รวมทางจิตใจและเป็นสัญลักษณ์ของชุมชนชุมชนจะรักษาและหวงแหนอย่างยิ่ง หากโรงเรียนทำการฟื้นฟูและถ่ายทอดให้แก่เยาวชนชุมชนจะให้ความร่วมมือทุกประการ เพราะชุมชนมองเห็นว่า โรงเรียนกระทำการเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมเกิดขึ้นโดยคนและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ย่อมมีเหตุและผลเหมาะสมกับคนแต่ละฝ่าย การอนุรักษ์หรือพัฒนาควรเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบที่สุด

5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นที่ยอมรับว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานของชุมชน ดำเนินงานพัฒนาคนสำหรับชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจึงมีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันในทุกกรณี การดำรงชีพในชุมชนควรจะเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ปฏิบัติการต่างๆ ควรเป็นของชุมชน โรงเรียนเป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดให้เท่านั้น เช่น ปฏิบัติการทางศาสนา ในพิธีเวียนเทียนวิสาขบูชา ปรากฏว่ามีขบวนแถวนักเรียนแยกจากขบวนของประชาชน ซึ่งเป็นบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ของนักเรียน ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าการกระทำของนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก ไม่ใช่กิจกรรมของตน การกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างความรู้สึกแบ่งแยกกิจกรรมของชุมชนและของโรงเรียนออกจากกัน ชุมชนกับโรงเรียนจะขาดความกลมกลืนกัน

2.5 ความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล

กลุ่มบุคคล หมายถึง สมาคมและคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา น่าจะแยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้

2.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับ สมาคมผู้ปกครองและครู

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับ คณะกรรมการการศึกษา

2.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมต่างๆ ในชุมชนหรือกลุ่มอิทธิพล

2.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับ สมาคมทางวิชาชีพครู

2.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมผู้ปกครองและครู (Parent Teacher Association)

สมาคมผู้ปกครองและครู จัดตั้งขึ้นเพื่อเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ครูและผู้ปกครอง เพื่อประโยชน์ที่เด็กจะได้รับโดยเฉพาะ

จุดมุ่งหมายของสมาคมผู้ปกครองและครู

1. เพื่อรักษาผลประโยชน์ของเด็กส่งเสริมสวัสดิการและการสงเคราะห์ทางการศึกษา

2. เพื่อพัฒนาความเข้าใจของผู้ปกครองในจุดประสงค์ กิจกรรมและปัญหาของโรงเรียน
3. เพื่อให้การแลกเปลี่ยนความเข้าใจ ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนง่ายขึ้น
4. เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ เพื่อความต้องการของเด็กและเยาวชน ทั้งในบ้าน โรงเรียน และชุมชน
5. เพื่อให้มองเห็นงานที่บ้านและโรงเรียนทำร่วมกัน
6. เพื่อสนับสนุนการกระทำของโรงเรียน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทางการศึกษาและสถานะทางสังคมที่ดีของสังคม

นอกเหนือไปจากผลประโยชน์โดยตรงที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากสมาคม ผู้ปกครองและครูแล้ว สมาคมนี้อย่างให้ความสำคัญและประชาสัมพันธ์ในชุมชนอีกด้วยเพราะการที่ครู และผู้ปกครองได้พบปะสนทนากันนั้น ผู้ปกครองจะได้เรียนรู้ถึงโรงเรียน รู้ถึงสิ่งที่ครู พยายามสอนให้เด็กรู้ถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกันครูก็จะได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการเรียนรู้ความสนใจ และทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน ตลอดจนความรับผิดชอบที่มีต่อการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นขึ้นทั้งสองฝ่ายการทำงานร่วมกันก็จะสะดวกและง่ายขึ้น

โดยทั่วไปสมาชิกของสมาคมนี้จะประกอบไปด้วยครู ผู้ปกครอง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงาน และฝ่ายอำนวยการของโรงเรียน แต่ทางโรงเรียนอาจจะเชิญผู้สนใจอื่นๆ ที่มีผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนั้น เข้ามาเป็นกรรมการ หรือสมาชิกของสมาคมด้วยก็ได้

ตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญของสมาคมได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะได้รับการเลือกตั้งโดยสมาชิกของสมาคม (ยกเว้นเลขานุการ) นอกจากนี้ประธานยังอาจแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆ ขึ้น เพื่อช่วยในการบริหารงานของสมาคมได้อีกตามความจำเป็น เจ้าหน้าที่ทั้งหมดนี้จะทำหน้าที่เป็นสภาพบริหารงานร่วมกับครูใหญ่และครูในโรงเรียน

สมาคมผู้ปกครองและครูจะขึ้นห้อยคอยู่ด้วยเงินค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกรายได้จากการจัดกิจกรรมของสมาคม และเงินบริจาคเพื่อบำรุงสมาคม เงินเหล่านี้คณะกรรมการมีสิทธิจะนำไปใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนและสมาคมได้

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการการศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา

เช่นคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

คณะกรรมการการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษา
ศึกษาถึงอำเภอคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน (ภาคผนวกหน้า 611) โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน
2. ให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนงานของโรงเรียน
3. สนับสนุนให้หาทางช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการเงิน
4. เคารพในความคิดเห็นที่มีเหตุผลและจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของ

คณะกรรมาการ ฯ

5. เปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ฯ มีส่วนร่วมในงานสำคัญ ๆ ของโรงเรียน

2.5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมต่างๆในชุมชนหรือกลุ่มอิทธิพล

ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาคมต่างๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่เพื่อหาทางดึงมาให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น สมาคมโรตารี สมาคมไลออนส์ ลูกเสือชาวบ้าน สภาตำบล การสร้างความเข้าใจกันควรเป็นกระบวนการสองทาง (a two-way process) คือ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทางหนึ่งและในทางกลับกันโรงเรียนก็ให้บริการทางด้านอาคารสถานที่และความร่วมมือช่วยเหลือบริการในกิจการของสมาคมต่าง ๆ อย่างเต็มที่

2.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมทางวิชาชีพครู

คุรุสภาได้อนุญาตให้กองมาตรฐานวิชาชีพครู จัดตั้งศูนย์สมาคมวิชา
ชีพครูขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางของสมาชิก คุรุสภาในฐานะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูด้วยกัน
แล้ว ยังเป็นสื่อกลางในการประสานงานของสมาคมและชมรมวิชาชีพครู เช่น สมาคมการ
ศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมคณิตศาสตร์

สมาคมครูวิทยาศาสตร์ สมาคมพลศึกษาสุศึกษาและนันทนาการ ฯลฯ ความสัมพันธ์สร้างได้ (นพพงษ์ 2530, 10) โดย

1. สนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคม
2. ร่วมเป็นคณะกรรมการของสมาคม
3. รับวารสารของสมาคม
4. ร่วมการประชุมทางวิชาการของสมาคม
5. เขียนบทความให้กับสมาคม
6. ขอความร่วมมือในการจัดอบรมจากสมาคมหรือเชิญวิทยากรจากสมาคมมาให้ความรู้กับครู
7. บริการสถานที่ในโอกาสที่สมาคมจะมาขอใช้จัดกิจกรรม
8. ปรึกษาปัญหาการบริหารหรือการปฏิบัติงานกับสมาคม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

4.1 สังเกตพฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ธุรการ นักการภารโรง เมื่อมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทำพวงมาลาถวายรัชกาลที่ 5 งานปีใหม่ งานไหว้ครูและแจกประกาศนียบัตร ฯลฯ ทุก ๆ คนให้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันเพียงใด

4.2 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น กีฬาสี กีฬาสาริต ฯลฯ ว่าทุก ๆ คนให้ความร่วมมือเพียงใด

4.3 สังเกตจำนวนผู้ปกครองที่มาร่วมในวันมอบตัวนักเรียน วันประชุมนิเทศ วันนัดพบผู้ปกครอง ประชุมสมาคมผู้ปกครอง-ครู ฯลฯ ผู้ปกครองให้เวลากับโรงเรียนมากเพียงใด จำนวนผู้ปกครองที่มาร่วมมากน้อยเพียงใด

4.4 ทำโครงการหลอมโรงเรียน และชุมชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยโรงเรียนเปิดให้ชุมชนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเชิญผู้ใหญ่ในชุมชนมาช่วยเป็น “ครู” ขณะเดียวกันผู้บริหาร ครู และนักเรียน ไปร่วมงานของชุมชน เช่น งานประจำปีของวัด งานแห่เทียนพรรษา งานบวช งานศพ งานทำบุญต่าง ๆ งานแต่งงาน ในลักษณะความสัมพันธ์สองทาง (two-way process)

สรุป

ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียนในปัจจุบัน เป็นไปในรูปวางโครงสร้างพื้นฐานของชีวิตนักเรียน ให้เป็นคนที่กำลังเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและภูมิปัญญา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันทั้งบ้านหรือครอบครัว โรงเรียน และบุคลากรภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีชีวิตอยู่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ได้อย่างมีความสุข ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ จากเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดเวลา นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม ตลอดจนประเทศชาติ

ประเมินผลท้ายบท

1. จงขีดเครื่องหมาย (✓) เมื่อคิดว่าถูกต้อง และ (×) เมื่อคิดว่าไม่ถูกต้อง
 -1 อนาคตบทบาทของครูจะลดลงจากผู้สอนเป็นผู้ช่วยหรือที่ปรึกษา
 ของนักเรียน
 - 2. โรงเรียนควรแยกเป็นเอกเทศ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและ
 เป็นแบบอย่างของสถาบันอื่น ๆ
 - 3. ปัจจุบันนี้คติที่ว่าสิบพ่อค้าไม่เท่ากับหนึ่งพระยาเล็ยังยังเป็นความจริง
 - 4. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน จะต้องเป็นลักษณะ
 two-way process.
 - 5. บุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครู
 2. จงนำตัวอักษรของข้อความทางขวามือ ใส่หน้าข้อทางซ้ายมือเมื่อนักศึกษาคิดว่ามีความ
สอดคล้องกัน

..... 1.	ช่วยแก้ปัญหาการไม่เข้าใจกัน อาชญากรรม การทะเลาะวิวาท	ก. สถาบันครอบครัว
..... 2.	ร้องรำทำเพลง กินเลี้ยง เล่นกีฬา	ข. สถาบันการปกครอง
..... 3.	ความเจริญทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม	ค. สถาบันทางศาสนา
..... 4.	มีความรัก ความเข้าใจ และการตกลงใจร่วมกัน	ง. สถาบันการศึกษา
..... 5.	มีการผลิต การบริหาร การ แบ่งปันวัตถุ และการบริโภค	จ. สถาบันเศรษฐกิจ
..... 6.	ความเชื่อและศรัทธาในคำสอน	ฉ. สถาบันนันทนาการ

แนวตอบ 1. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ทดลองใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเป็นวิชาการที่อาศัยทักษะในการใช้ช่วยให้มีความชำนาญมากขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 สังเกตความสัมพันธ์ของเรา เพื่อน คนในครอบครัวของชีวิตประจำวันว่ามีความสัมพันธ์ในลักษณะสถาบันใดบ้างได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันนันทนาการ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

3.1 ตั้งโครงการครูพิเศษ โดยสำรวจผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ จดชื่อและทดลองทาบตาม เชิญท่านมาเป็นครู เมื่อท่านรับปากว่าจะมาช่วยสอน จึงดำเนินการทำหนังสือเชิญท่าน

3.2 ตั้งโครงการเครือข่ายการร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน กับสถาบันต่างๆ ในชุมชน ควรติดต่อด้วยวาจาก่อนทุกครั้ง

3.3 ตั้งโครงการเพิ่มแหล่งความรู้ โดยสำรวจชุมชนก่อนว่า มีแหล่งความรู้จากที่ใดบ้าง หากมีน้อยก็ควรจะดำเนินการชักชวนให้คนมาลงทุนเปิดร้านขายหนังสือขอบริจาคหนังสือมาจัดที่สำหรับอ่านหนังสือให้มีจำนวนมากพอกับจำนวนคนในชุมชนควรกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ เพื่อให้สะดวกต่อการเดินทาง

3.4 ตั้งโครงการครูยุคโลกาภิวัตน์ สำรวจตนเองว่ามีคุณสมบัติ ข้อใดบ้าง หากขาดคุณสมบัติข้อใดก็ควรจะรีบหาความรู้ความชำนาญเพิ่มเติม แม้ว่าจะมีคุณสมบัติครบทั้ง 4 ข้อ ก็จะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศจะเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าตลอดเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

4.1 สังเกตพฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียน หากพบว่า ได้รับความร่วมมือ น้อยมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อรวมใจบุคลากรภายในให้มีความเป็นหนึ่งเดียว (unity) เช่น จัดทัศนจร จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ ฯลฯ

4.2 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน หากพบว่า ได้รับความร่วมมือจาก นักเรียนจำนวนน้อย ก็ควรจัดประชุมอาจารย์ประจำชั้น ขอร้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของงานโรงเรียนทุกๆ คนจะต้องช่วยกัน พยายามจัดกิจกรรมรวมใจให้บ่อยครั้งขึ้น

4.3 สังเกตจำนวนผู้ปกครองที่มาร่วมงาน หากพบว่าผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือจำนวนน้อย ควรแก้ไขทันที โดยประชุมปรึกษาหาสาเหตุ เช่น ผู้ปกครองอาจจะ ไม่ได้รับหนังสือเชิญ หรือได้รับหลังจากวันที่เชิญประชุม และพยายามแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ

4.4 ทำโครงการหลอมโรงเรียนและชุมชน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์สองทาง (two-way process) ด้วยการเชิญผู้บริหาร ครูอาจารย์ ให้ร่วมมือกันดำเนินการตามโครงการ

2. การประเมินผลท้ายบท

1. ถูก - ผิด

1. ✓

2. ✗

3. ✗

4. ✓

5. ✓

2. จับคู่

1. ข

2. ฉ

3. ง

4. ก

5. จ

6. ค